

NRC-artikelen waarin de landelijke krant beweringen uit 'Integraal Appel' overschrijft. Beweringen die door Buro Jansen & Janssen omschreven zijn als nepwetenschap in het onderzoek 'Integraal Appel, Nepwetenschap van Tilburg University'. Ook de verdachte bron wordt niet door het NRC onderzocht en kritiek van andere wetenschappers niet gemeld.

10. Rechtszaak toont moeizame Brabantse aanpak hennephandel

Noord-Brabant Aan wiethandel in Brabant worden miljoenen verdiend, blijkt uit de zaak tegen de bende van Ton K. Het geld ging in zuurkoolvaatjes.

Marcel Haenen
14 januari 2019

Cannabiskwekerij in een kassencomplex in het Brabantse Made. Foto Robert van den Berge
Al acht jaar lang heeft de aanpak van de drugscriminaliteit er de allergrootste prioriteit. In de Taskforce Brabant-Zeeland, een samenwerkingsverband van het ministerie van Justitie en Veiligheid, Openbaar Ministerie, politie, de provincies Noord-Brabant en Zeeland, de belastingdienst, de marechaussee en 76 gemeenten, wordt al sinds 2010 geprobeerd de almaar groeiende handel en productie van verdovende middelen 'geïntegreerd' te bestrijden.

Maar die aanpak verloopt vaak moeizaam. Dat toont het onderzoek in de zaak met de justitiële codenaam Heemskerck. Ruim zes jaar na de aanhouding van vijftien verdachten, die volgens justitie samen een bende onder leiding van de 55-jarige Ton K. vormen, is hun berechting maandag begonnen. Het gaat om verschillende leden van de familie K. en buurtgenoten uit Tilburg.

De van grootschalige hennephandel verdachte groep werd opgerold toen de 49-jarige bedrijfsleider van de criminele organisatie, Alain S., zich in april 2012 in doodsangst meldde bij de politie van Tilburg. Ton K. zou hem met een pistool en vechthonden hebben bedreigd. Na negen jaar de dagelijkse gang van zaken te hebben gerund voor het criminele Brabantse familiebedrijf, vreesde S. voor zijn leven. Hij was bereid in 24 verhoren alles over zijn handlangers te vertellen in ruil voor bescherming van de politie die tot op de dag van vandaag voortduurt.

Betere tijden

„Ik heb betere tijden gekend“, zei S. toen de voorzitter van de rechtbank naar zijn welbevinden informeerde. S. wordt als eerste berecht. Hij wilde „geen inhoudelijke antwoorden“ geven.

Hij heeft spijt van zijn overstap naar de bovenwereld. In 2012 vertelde hij de politie wel hoe de organisatie gemiddeld twaalf hennepkwekerijen („hokken“) tegelijk exploiteerde. Zes keer per jaar werd er geogst.

Buurtbewoners weten vaak wel van hennepteelt in hun straat maar melden dat niet. Lees hier een repotage uit het Brabantse Sprundel

Leider Ton K. verdiende volgens S. jaarlijks 2,5 miljoen euro. Geld dat hij deels in zijn achtertuin begroeft, in zuurkoolvaatjes. Volgens S. zijn alleen al in Tilburg zestig vergelijkbare hennepbendes actief.

„De hennepwereld is een onaangename en grimmige wereld”, zei officier van justitie Katelijne den Hartog. Leveranciers van elektriciteit worden opgelicht, makelaars raken betrokken, scholieren worden ingezet als knippers, er gebeuren liquidaties en „gigantische” criminele inkomsten komen voor een belangrijk deel terecht in de legale bovenwereld. „Normale verhoudingen in de samenleving worden ondermijnd. Het hennepprobleem is zo groot dat alleen het strafrecht niet toereikend is”.

In Tilburg wordt jaarlijks tussen de 728 en 884 miljoen euro verdiend met de illegale teelt van hennep. De omzet van de drugshandel is daarmee even groot als de totale begroting van deze Brabantse gemeente van ongeveer 200.000 inwoners. Dat blijkt uit een onderzoeksrapport uit 2014.

Voor de studie werd mede gebruik gemaakt van informatie van spijtoptant Alain S., die maandag voor de rechter stond. Hij werkte negen jaar als criminele bedrijfsleider.

Er zouden tussen de 600 en 900 hennepplantages zijn in Tilburg. Zo'n 2.500 personen zijn dagelijks actief in deze 'bedrijfstak', een van de grootste van de stad.

Het proces tegen de bende van K. gaat weken duren. De berechting van S. is op de rechtbank van Schiphol, omdat in het nieuwe gerechtsgebouw van Breda zijn veiligheid niet valt te garanderen. De twee aanklagers zijn 'geleend' van het Amsterdamse parket omdat er in Breda te weinig officieren van justitie zijn. De Bredase officier van justitie die het henneponderzoek aanvankelijk leidde, Lucas van Delft, werd op non-actief gesteld toen hij een bedreiging aan zijn eigen adres in scène zette.

Termijn overschreden

De officier van justitie gaf toe dat „de redelijke termijn” in deze strafzaak is overschreden. Dat komt volgens haar vooral doordat de advocaten van de verdachten voortdurend opsporingsambtenaren wilden horen omdat ze wilden aantonen dat de spijtoptant op onrechtmatige wijze zou zijn geworven. Omdat de strafzaak zo lang heeft geduurd en S. en zijn familie door de beveiliging deels in isolement leven, vindt justitie een celstraf van 36 maanden voldoende.

Vrijdag staat Ton K. voor het eerst voor de rechter. De kans dat hij ook daadwerkelijk op de zitting verschijnt, is volgens zijn advocaat Bert de Rooij overigens bijzonder klein. Zijn cliënt houdt niet van strafzaken.

9. NRC checkt Begroting Tilburg even groot als drugshandel daar'

Dat zei CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenburg onlangs bij WNL op Zondag.

Pim van den Dool
16 mei 2018

De aanleiding

Het dumpen van drugsafval, het bedreigen van bestuurders en liquidaties op klaarlichte dag: de gevolgen van de drugshandel in Nederland worden steeds zichtbaarder. CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenborg zei op zondag 6 mei bij WNL op Zondag dat Nederland op weg is een 'narcostaat' te worden. Ter illustratie van het drugsprobleem stelde ze dat „de gemeentebegroting van Tilburg net zo groot is als de drugshandel [daar]” We gaan na of dat klopt.

Waar is het op gebaseerd?

De woordvoerder van Van Toorenborg zegt dat het Kamerlid haar informatie heeft gehaald uit het boek De achterkant van Nederland van onderzoeker Pieter Tops en journalist Jan Tromp.

En, klopt het?

We pakken het boek uit 2016 erbij. In het voorwoord, dat over ondermijnende criminaliteit gaat, schrijven Tops en Tromp dat ze „van hun stoel rolden” toen ze in 2013 een rapport lazen over de hennepsteelt in Tilburg. Daarin zou staan dat Tilburgse ondernemers die in hennep doen jaarlijks een omzet maken van tussen de 750 en 900 miljoen euro. Ze schrijven dat burgemeester Peter Noordanus de cijfers in een interview in 2014 met NRC bevestigt.

In dat interview zegt Noordanus dat niet, maar in een ander artikel schrijft NRC inderdaad dat in Tilburg elk jaar tussen de 728 en 884 miljoen euro wordt verdiend met illegale hennepsteelt en dat dit bedrag ongeveer gelijk is aan de begroting van de stad. Bron hiervoor is het al genoemde rapport uit 2013. Dit werd opgesteld door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) in Brabant en Zeeland, op basis van bestaand onderzoek en de getuigenis van een Tilburgse crimineel die naar de politie stapte. Op basis van zijn verhaal hebben de onderzoekers een geschatte berekening kunnen maken van de omzet van de lokale hennephandel en komen dan inderdaad op 728-884 miljoen uit. Het blijft een schatting, zegt hoogleraar Toine Spapens van de Universiteit Tilburg, die de onderzoekers van het RIEC begeleidde. Maar „al met al kwamen we tot de conclusie dat het niet als onrealistisch kon worden afgedaan”. Spapens plaatst wel twee kanttekeningen: het was niet helemaal duidelijk wat de getuige precies met 'de regio Tilburg' bedoelde, waardoor het niet zeker is dat de wiet allemaal door Tilburgse telers werd aangeleverd. Ook verstond hij onder 'handel' puur de opbrengst van de kweek. „Wat de inkopers en handelaars er vervolgens nog aan winst op maakten zat dus niet in het bedrag”, aldus Spapens.

Navraag bij de gemeente Tilburg leert dat de begroting van het jaar 2013, toen het rapport verscheen, uitkwam op ruim 820 miljoen euro aan uitgaven. De jaren daarna daalde het bedrag eerst, om vervolgens weer te stijgen. Dit jaar werd er voor bijna 860 miljoen euro begroot, geen aanzienlijk verschil dus met 2013 en inderdaad binnen de bandbreedte van de geschatte omvang van de hennepsteelt.

De cijfers over de hennepsteelt uit het aangehaalde onderzoek zijn natuurlijk ook een paar jaar oud, maar een recenter en preciezer onderzoek naar de omvang de hennepsteelt in Tilburg is er niet, bevestigt Spapens. Daar komt nog bij dat het rapport enkel de omzet van de hennepsteelt inschatte en CDA-Kamerlid Van Toorenborg sprak over 'drugshandel'. Als ook de omzet van de productie van synthetische drugs als XTC zou worden meegerekend, wat in en rond Tilburg ook veelvuldig plaatsvindt, zou het bedrag volgens Spapens ver boven de geschatte 700-900 miljoen uitkomen.

Conclusie

Hoewel het bedrag een onzekere schatting is en 'drugshandel' meer is dan hennepcultuur, baseerde Van Toorenburg zich op de best beschikbare informatie. Volgens die informatie benadert de omzet van de hennepcultuur inderdaad die van de Tilburgse begroting. We beoordelen haar uitspraak als waar.

Ook een bewering zien langskomen die je gecheckt wilt zien? Mail nrccheckt@nrc.nl of tip via Twitter met de hashtag #nrccheckt

8. Gewoon wat wietkoken voor een ton per maand

Wietcultuur De wietindustrie is een van de grootste bedrijfstakken van Tilburg. Het boek De achterkant van Nederland laat zien hoe een parallelle samenleving ontstaat waar criminaliteit de norm is. Op pad in de Vogeltjesbuurt.

Jan Meeus
6 januari 2017

De voordeur van Corin Denis nadat de politie zijn huis in de Vogeltjesbuurt binnenviel.

Het gaat te ver om te zeggen dat niets is wat het lijkt in de Tilburgse Vogeltjesbuurt. Maar er zijn wel geoefende ogen nodig om te weten wat je ziet in deze volkswijk. Er hangen veel rolluiken voor de ramen. Minder opvallend maar niet minder betekenisvol is het grote aantal beveiligingscamera's aan de gevels.

Daarachter gaat een ongemakkelijke waarheid schuil, vertelt Pieter Tops al wandelend door de buurt. Een waarheid die ook hij, hoogleraar bestuurskunde aan Tilburg University, jarenlang niet heeft gezien. In de Vogeltjesbuurt wonen bovengemiddeld veel mensen die, zoals ze het hier zeggen, groene vingers hebben. Dat zijn mensen die betrokken zijn bij de teelt van wiet.

De wietindustrie is een van de grootste bedrijfstakken in de gemeente Tilburg. Volgens een berekening van de politie en de universiteit verdienen 2.000 tot 3.000 Tilburgers hun boterham met de wietcultuur waarmee ze jaarlijks een geschatte 800 miljoen euro omzetten. Dat kan niet kloppen, dacht Tops toen hij in 2013 het politierapport las. Maar het klopte wel. „Zoveel mensen en zoveel geld. Hoe kan het dat ik dat niet heb gemerkt? Ik woon en werk al sinds de jaren tachtig in Tilburg.“

Die vraag was het begin van een zoektocht die tot nog veel meer verbazing zou leiden over de onzichtbare invloed van de wietindustrie in Brabant. Tops hoorde verhalen over geïntimideerde ambtenaren en bedreigde burgemeesters. En hij leerde hoe in volksbuurten als de Vogeltjesbuurt parallelle samenlevingen zijn ontstaan waar de overheid geen greep op heeft, waar wietcultuur niet als een probleem wordt gezien en waar de georganiseerde misdaad is doorgedrongen tot de haarvaten van de gemeenschap.

Tops (60) schreef er een boek over – De achterkant van Nederland – met Volkskrant-journalist Jan Tromp (67). De geboren Haarlemmer Tromp leerde Brabant kennen toen hij zich na een correspondentschap in New York vestigde in Herpt, een Brabants dorp niet ver van de grens met Gelderland. Na een spoedcursus Brabants begon hij symptomen van eigenrichting te herkennen. „In veel Brabantse gemeenschappen bepalen bewoners op een

volstrekt vanzelfsprekende manier zelf de orde", aldus Tromp. Hij schreef er een serie stukken over in de Volkskrant.

Daarna vonden de 'professor' en de 'journalist' elkaar. Voor hun boek sprak het duo niet alleen met bestuurders, politici en wetshandhavers maar kreeg het ook de bewoners van de achtergestelde wijken aan de praat. Ook een van de ongekroonde koningen van de Vogeltjesbuurt – No Surrender-kopstuk Corin Denis – sprak openhartig met hen, ook nadat hij eerder dit jaar in de gevangenis was beland. „Kennelijk heeft hij de behoefte gevoeld om een keer zijn kant van het verhaal te vertellen.”

Bezoek het kerkhof

Het huis van Corin Denis, aan de rand van de Vogeltjesbuurt, ligt er verlaten bij. De rolluiken zijn dicht en de binnenplaats, waar Corin met zijn maten hele zomers doorbracht met potten koffie en kratjes bier, is kaal en verlaten. In het voorjaar blies de politie de zwaar beveiligde voordeur met explosieven uit zijn sponning. Denis werd aangehouden in een groot strafrechtelijk onderzoek naar de productie van drugs in Brabant en zit nog altijd vast.

En dat is niet de eerste keer. Corin Denis is een telg van een misdaadfamilie die al generaties in de Vogeltjesbuurt woont. Zijn vader en moeder, een oom, een tante, zijn broer, allemaal hebben ze wel eens gezeten voor drugshandel. Dat zien ze in de familie als een beroepsrisico.

Vlak voordat Corin vast kwam te zitten, had hij nog de plechtige eerste communie van zijn zoontje Frans gevierd. Fransje werd door de buurt gereden in een open Bentley, de rest van de familie volgde in een witte Lamborghini. Ook dat is de Vogeltjesbuurt. Net als het wekelijkse bezoek aan het kerkhof Broekhoven waar de doden worden geëerd met ongebruikelijk grote, protserige graven. Je bent pas dood als ze je graf niet meer bezoeken, heet het hier. „Kijk hoe goed die graven onderhouden worden”, zegt Tromp. „Het kerkhof is een belangrijke sociale ontmoetingsplaats. Het laat zien hoe belangrijk familiebanden hier zijn.”

De Vogeltjesbuurt is in de jaren dertig gebouwd voor 'de onmaatschappelijke gezinnen' van Tilburg. Na de oorlog werden hier de zwaarste categorieën „asociale en antisociale gezinnen” ondergebracht. De gemeente zorgde voor maatschappelijk werkers die werden bijgestaan door vertegenwoordigers van de Katholieke Kerk.

In beleidsrapportages uit die tijd staat dat de bewoners van de Vogeltjesbuurt een „intensief sociaal leven” onderhouden en kinderen een opvoeding krijgen die de 'normale' samenleving niet als „gezond of adequaat beschouwt”. Onderwijs legt er geen gewicht in de schaal, het bezit van voldoende geld wel. „Diefstal, heling en smokkel worden niet als probleem gezien. Goed verdienen is de enige norm van vooruitkomen.”

De bewoners van de Vogeltjesbuurt wisten dat gewone burgers op hen neerkeken. Het leidde tot een sterk gevoel van lotsverbondenheid, grote sociale cohesie en een anarchistische houding. Tops: „In de Vogeltjesbuurt hebben ze hun eigen normen en waarden. Heling of een hennepkwekerij is niet crimineel. Maar het aanleggen met andermans vrouw was lange tijd hoogst crimineel. Het is een houding die de trekken van een parallelle samenleving verraadt, een ordening naast de officiële wereld.”

Tegenover de woning van Corin Denis, waar nu het wijkcentrum staat, stond vroeger een katholieke kerk, wijst Tops. Hij werd gebouwd in de jaren vijftig en begin deze eeuw alweer gesloopt. Het verdwijnen van de kerk en het wegbezuinigen van iedere vorm van

maatschappelijk werk heeft de afstand tussen de Vogeltjesbuurt en de andere bewoners van de stad nog groter gemaakt.

„De ongemakkelijke waarheid is dat een deel van de mensen na decennialange verwaarlozing voor zichzelf is gaan zorgen”, aldus Tops. „En dat is niet helemaal onbegrijpelijk. Hen werd gevraagd om 'eigen kracht' te ontwikkelen. Dat is precies wat ze hebben gedaan. Zij vormen de participatiemaatschappij avant la lettre. Ze hebben er helemaal geen boodschap aan dat ze iets doen wat niet mag.”

Wiethokken

Toen begin jaren negentig de wietteelt opkwam wist Corin Denis daar wel raad mee. Net als zijn vader, die al eerder was begonnen met de productie van amfetamine. Hij had al op zijn zestiende wiethokken zoals ze die in Brabant noemen. Een serie kleine plantages leverde hem op een gegeven moment 250.000 gulden op – ruim 110.000 euro. Per máánd, vertelt hij trots tegen Tops en Tromp. En de hele Vogeltjesbuurt profiteerde mee. „Bij ons in de buurt was het gewoon: daar is nog een zoldertje, de mensen die er wonen hebben geen geld. Ik kwam daar, ik zei: buurvrouw, 2.000 euro in de maand. Nou, die mensen blij en ik had ook mijn geld. Onder elkaar een regeling in een volksbuurtje. Ik zie daar het kwaad niet van in.”

In 2005 werd de Vogeltjesbuurt uitgekamd. Er werden 20 plantages ontmanteld en 2 xtc-laboratoria. Volgens Corin Denis helpt die aanpak niks. „Dat is allemaal om de burgerij gerust te stellen. Als je vandaag zegt: ik wil er wel honderd op mijn zolder, heb ik ze morgen staan. Al dat geklets over aanpakken. Weet je wat het is, de war on drugs was al verloren nog voordat die was begonnen.”

De Vogeltjesbuurt is niet de enige wijk of gemeenschap waar georganiseerde criminaliteit is opgelost in het buurtleven. Overal in Brabant zijn gemeenschappen waar de georganiseerde drugscriminaliteit de gewone maatschappij ondermijnt. Een burgemeester spreekt tegenover Tops en Tromp van „een conglomeraat van hele en halve criminelen, allemaal met een cover-up maar onderling heel goed verbonden”.

De grens tussen goed en fout is niet zo gemakkelijk te trekken. Er is een criminele kern: kampers, motorbendes en de Turkse maffia duiken opvallend vaak op in deze verhalen, constateren Tops en Tromp. „Maar er zijn ook mensen die onbewust meedoen, bewust wegkijken, een graantje meepikken of hand en spandiensten verrichten.”

In kleine gemeenschappen kan de aanpak van wietcriminaliteit heel beklemmend zijn, vertellen Tops en Tromp. „Wat zeg je tegen mensen als ze zeggen dat er nou eenmaal een grote maatschappelijke vraag naar drugs bestaat. Wie is de overheid om die de kop in te drukken?” Ze denken dat de sociale dimensie de aanpak van de drugscriminaliteit zo moeilijk maakt. Die heeft gevolgen voor een hele gemeenschap waar mensen wonen en werken. Maar wietteelt is niet het enige. Georganiseerde misdaad gaat ook gepaard met handel in andere drugs, grof geweld, bedreiging en intimidatie van lokale ambtenaren, bestuurders en politici.

Er loopt geen bloed uit

Ondertussen is het op dit punt nogal stil in Den Haag. Op de noodkreet van de lokale bestuurders wordt mondjesmaat gereageerd. Voormalig parlementair journalist Jan Tromp verklaart dat uit het feit dat iedere denkbare oplossing investeringen vergt voor de lange termijn. „De problematiek rond de drugscriminaliteit is niet binnen een verkiezingsperiode

op te lossen en dat maakt het voor politici heel onaantrekkelijk. Bovendien kun je het gemakkelijk negeren als je er niet mee te maken hebt. Er loopt geen bloed uit.”

Oud-minister van Binnenlandse Zaken Klaas de Vries denkt daar heel anders over. Hij krijgt het „Spaans benauwd” van de situatie in Brabant, vertelt hij in De achterkant van Nederland. De gedachte dat drugshandelaren zich opwerpen voor het burgemeesterschap is voor hem zo langzamerhand geen enge droom meer. „Het probleem is dat schatrijke bendes systematisch de democratische rechtsorde proberen te ondermijnen. En dat de samenleving daardoor verloedert.”

Nu de Vogeltjesbuurt is gerenoveerd, zijn de hoogtijdagen van de wietteelt hier wel achter de rug, denkt Tops. Grote vraag is of dat zo blijft. De gemeente heeft samen met de woningbouwcorporatie besloten dat alle bewoners na de renovatie terug mochten keren. Volgens Tops zal de tijd leren of dat wel zo verstandig is geweest. Hij wijst naar de vele particuliere beveiligingscamera's aan de gevels.

„Afgesproken was dat dat niet meer zou gebeuren, maar ze hangen er toch.” Aan die camera's hangt vaak een televisiescherm dat in vier vlakken is verdeeld, om zo vanuit alle hoeken de straat in de gaten te kunnen houden, zegt Tromp. „Je kunt je afvragen of het die mensen alleen om de sociale controle te doen is.”

De achterkant van Nederland – hoe onder- en bovenwereld verstrengeld raken, door Pieter Tops en Jan Tromp, uitgeverij Balans, 19,99 euro.

7. Land van tulpen en raketwerpers

20 juni 2015 De Standaard

Nederland lijkt we! Sicilië aan de Maas, verzuchtte een collega deze week. Het was een grap natuurlijk. En toch. Vanuit België, een land dat niet meteen de reputatie heeft over een goed geolied politie- en justitiesysteem te beschikken, lijkt Nederland soms een modelstaat. Maar laat mij u een korte rondleiding geven in die modelstaat.

We beginnen natuurlijk in Amsterdam en omstreken. Hier werd vorige week Lucas Boom (43) geliquideerd. De man werd voor het oog van enkele tientallen kinderen op een speelplaats door vier in het zwart gehulde 'ninja's' neer gekogeld. De daders ontkwamen, de vluchtauto werd uitgebrand teruggevonden. Boom, een goede bekende van de Nederlandse misdaadkoning Willem Holleeder, is het voorlopig laatste slachtoffer in een liquidatiegolf die al maanden over de hoofdstad spoelt en intussen tientallen mensen het leven kostte.

In de Amsterdamse onderwereld spelen namelijk drie ruzies tegelijk. Een Nederlands, een Marokkaans en een Turks conflict. Allemaal komen ze voort uit de handel in coke, heroïne en wapens. De ruzie in het Marokkaanse milieu begon bijvoorbeeld met een verdwenen partij van 200 kilo cocaïne uit de Antwerpse haven. Om maar te zeggen dat het de boeven menens is: bij een huiszoeking in Loosdrecht, vorig jaar, werden onder meer 17 Kalasjnikovs, 38 handgranaten en 10.000 stuks zware munitie gevonden. Maar de politie – niet minder dan zes Teams Grootshali.ge Opsporing met ieder twintig man die nog worden ondersteund met extra capaciteit - lijkt helemaal geen greep te hebben op de liquidaties.

We keren Amsterdam de rug toe en gaan naar het zuiden van het land. Welkom in Brabant, de wietschuur van Europa. Welkom in Tilburg, de wietstad van Brabant. Enkele statistieken: in de stad zijn zo'n zestig criminele drugbendes actief. Ongeveer 2500 personen zijn dagelijks bezig met hennepzaken.

Er wordt per week pakweg 20.000 kilogram wiet aangeboden die gekweekt wordt in zeshonderd tot negenhonderd plantages. Volgens onderzoekers van de universiteit van Tilburg is de wiet uit die stad jaarlijks goed voor een bruto omzet van 800 miljoen euro. Dat is evenveel als de begroting van de gemeente Tilburg. In heel Brabant wordt het aantal kwekerijen op zo'n zesduizend geschat.

Maar laten we niet te lang in Brabant blijven, voor die provincie een te slechte reputatie zou krijgen. We gaan naar Limburg. Bekend om zijn asperges, zijn vlaaien en ... zijn gewelddadige motorbendes. Burgemeester Jos Som van Kerkrade weet er alles van. Nadat hij in mei het pand van de Hells Angels in zijn gemeente had gesloten, moest hij met zijn vrouw in België onderduiken en kreeg hij permanente beveiliging. Na een grootscheepse actie tegen motorbendes (ook hier: raketwerpers, vuurwapens, gestolen auto's, een drugslab en vals geld) zitten intussen vijftien leden in voorarrest. Justitie probeert hen te vervolgen als leden van een 'criminele organisatie' en hoopt die motorclub, de Bandidos, zelfs te kunnen verbieden.

6. Tilburgse wietteelt vergiftigt Turkse jeugd

Een deel van de Turkse gemeenschap in Tilburg zit diep in de wietteelt. Die criminele activiteit wordt oogluikend geaccepteerd, vertellen twee bezorgde moeders. „Hoe kan ik mijn dochter aanspreken als zij een jointje rookt, wanneer ik zelf in de teelt zit?”

Esther Wittenberg
19 juni 2015

‘Bijna al mijn vriendinnen teelden. Op verjaardagen bespraken we openlijk hoeveel kilo we hadden geoogst. Niemand klikte. Mensen kijken liever weg.’ Twee moeders zitten samen in de keuken van een huurflat in Tilburg Turkse thee te drinken. Ze bespreken de laatste drama's die zijn voorgevallen bij vrienden in de wietteelt, waar een deel van de Turks-Nederlanders gemeenschap in de stad actief in is. „Weet je het al van Fatma? Ze is betrapt en met haar vier kinderen het huis uit gezet.”

Allebei kwamen ze naar Nederland om een Turkse man te trouwen. Hulya Cigdem (39), toen ze vijftien was. Haar vriendin (39), toen ze negentien was. Allebei kregen ze één dochter. Allebei merkten ze hoe makkelijk en verleidelijk het was om met telen van wiet te beginnen. Hun keuzes liepen uiteen. Nu hebben ze elkaar hervonden in hun gedeelde zorg om de toekomst van de Turkse jeugd. Om haar openlijke strijd tegen drugsgeld kracht bij te zetten heeft Hulya haar vriendin gevraagd vandaag haar verhaal te doen. „Ben je zenuwachtig?” De vriendin antwoordt dat ze de hele nacht niet heeft geslapen. Ze heeft getwijfeld of ze dit wel kan maken tegenover haar vrienden in de wietteelt. Toch begint ze te vertellen. „Want wietteelt is een heilloze weg. Elke jongere die op het rechte pad komt, is winst.”

Ze raakte na de geboorte van haar dochter in een postnatale depressie waardoor ze niet meer kon werken. Zij en haar man belandden in de schulden. Haar man liet zich door een Nederlander overhalen te investeren in de wiet in de hoop zo gemakkelijk uit de

geldproblemen te komen. De eerste vijf jaar teelde haar man buiten haar om. Nooit bij hen thuis, maar op zolders van anderen. De tien jaar die daar op volgden, raakte ze er bij betrokken. Haar man zei dat wietteelt heel normaal was in Nederland. „De eerste keer dat ik de plantjes zag, dacht ik: is dit het nou? Het leken wel tomatenplantjes.”

Ze leerde planten. Ze leerde over lastige spinnen en ziektes als toprot. Ze ontdekte dat het niet de bedoeling was de planten zo hoog mogelijk te laten groeien. „Dan schoten de planten in de stress en kregen ze geen goede toppen meer.” Ze werd een wietteeltspecialist.

Het geld stroomde binnen. Schulden smolten weg. Ze leefden riant. „Zoiets geeft een drive. Iedereen in de teelt kent die. Je wilt door. Je wilt meer. Het is als een gokverslaving.” Ze begonnen in meer huizen tegelijk te telen. En in een loods. Haar man groeide uit tot een middelgrote jongen in de wietwereld.

En nee, het was helemaal niet moeilijk mensen te vinden die hun zolder ter beschikking wilden stellen. Je vroeg het ze gewoon. In het café, in het koffiehuis. Je zag zo wie er naar geld en aanzien verlangde. Je zei: ‘Wij regelen alles. Wij betalen het materiaal. En jij kan kiezen of je een deel van de winst wilt, of liever huur.’ Je beloofde de bekeuring te betalen als zij gepakt werden. „Dat was in de tijd dat mensen nog niet hun huis uit werden gezet.” Maar natuurlijk betaalde je de bekeuringen niet. Als je iedereen zou betalen, was je failliet. „Als het mis ging, gaven we gewoon niet meer thuis.”

Zij zorgde, zoals vrouwen deden, voor de planten. Hij regelde, zoals mannen deden, alles en verkocht aan coffeeshops. Hun dochter drukten ze op het hart op school niets te vertellen over wat papa en mama deden. Op den duur hadden ze een stuk of acht Bulgaren die voor hen werkten. Aarde naar boven sjouwen, stekjes zetten, knippen.

Tegen die tijd hoefde je je binnen de gemeenschap al lang niet meer te schamen als je in de wiet zat. Geld – hoe het ook verdiend was – gaf juist aanzien. Sommige ouders moedigden hun zonen aan met haar dochter te trouwen. „Ze zeiden: ‘Haar ouders zitten in de wiet en hebben geld.’”

Tal van mensen in de omgeving van de Vogeltjesbuurt wisten dat zij in de wiet zaten, maar niemand klikte. Waarom zouden ze? „Ik zou zelfs nu ook nooit klikken.”

Hulya steekt haar vriendin nog een sigaret toe. De vruchtengebakkjes die ze voor dit bezoek had meegenomen, zijn al op. Op tafel staan de lege schoteltjes en drie kopjes verse thee. Onder tafel zes voeten in drie paar slofjes, want bij binnenkomst in dit huis doet iedereen schoenen uit en slofjes aan. Hulya’s vriendin vervolgt haar verhaal. Weer overwegend in het Turks, terwijl Hulya vertaalt.

Na de verleidingen, volgden de gevaren. Steeds meer investeerden ze. Bijvoorbeeld 12.000 euro in de inrichting van een loods (een compagnon investeerde de andere 12.000 euro). Maar de politie viel binnen. De Nederlander op wiens naam de loods stond, werd gepakt. Zij waren hun geld kwijt.

Toch hadden ze liever dat de politie de boel in beslag nam, dan dat er dieven kwamen. Als dieven oogstten vlak voordat ze dat zelf wilden doen, dan had er blijkbaar iemand gepraat. Of dan hadden ze niet goed genoeg opgelet. Dat gaf een onveilig gevoel. Dieven waren meedogenloos en bewapend.

Een zoon van vrienden is wel eens door dieven beschoten toen hij ging checken of de bewaker nog op zijn post zat in hun loods. „Hij dook net op tijd weg. Anders was hij dood

geweest. Er was geweld. Er waren ruzies. De wietwereld heeft zo zijn eigen wetten en strafstelsel. En wat ik nu vertel, is nog maar het topje van de ijsberg.”

Uiteindelijk sliep ze nooit meer rustig, had ze paniekaanvallen. Vooral vlak voordat er geoogst moest worden (ongeveer twee maanden na het planten), was de spanning te snijden. De wietteelt had haar sociale omgeving totaal ontwricht. Ze wist niet meer wie ze kon vertrouwen. „Iedereen had een dubbele agenda.” Om haar heen zag ze huwelijken sneuvelen en vriendschappen kapot gaan.

Op een dag stopte een zwarte Mercedes voor één van hun wietpanden. Haar man werd gebeld en ging er naartoe. De mannen in de Mercedes zeiden dat hij kon kiezen: of een deel van de winst afstaan, of zij zouden de politie bellen. Hij beloofde een deel van de winst af te staan, maar verplaatste daarna de plantjes stiekem snel naar hun eigen zolder die ze voor deze keer gebruikten als noodoplossing.

Niet veel later stond de politie voor hun deur. Ze werden hun huis uitgezet en daarna werd haar man in de gaten gehouden door de politie.

Het was in die tijd, nu twee jaar geleden, dat ze besloten te stoppen. Het werd ze te heet onder hun voeten. Bovendien leverde de wiet steeds minder op. Vroeger kreeg je 1.400 euro voor een kilo natte (niet gedroogde) wiet. Nu nog maar 700 euro. „Iedereen weet tegenwoordig hoe hij een zolder moet inrichten. De Bulgaren die vroeger voor ons werkten, doen het nu zelf.”

Ze kregen nog een aanbod om een villa te huren en vol planten te zetten, maar dat sloegen ze af. Haar man zei: „Als we dat doen, komen we nooit meer uit deze wereld.” Nu wonen ze in dit flatje. Tot hun dochter haar opleiding heeft afgerond en oud genoeg is. Dan willen zij en haar man terug naar Turkije, naar hun familie. „Onze dochter wil hier blijven.”

Ze heeft de afgelopen twee jaar veel gehuild. Ze heeft spijt, snapt achteraf niet wat haar heeft beziel, voelt zich bezedeld door wat ze gedaan heeft. Toch was het ook moeilijk om te wennen aan haar nieuwe levenssituatie.

Vroeger had ze wel eens 20.000 euro in haar bh zitten. „Je koopt een auto of gaat op vakantie en het is weer op.” Nu komt ze maandelijks rond van 1.500 euro. Nu neemt de bioscoop waar ze had gesolliciteerd liever een Poolse aan omdat die goedkoper is dan zij.

Maar ze voelt zich nu wel rustiger. Opgelucht. „Dit is beter. Hoe kan ik mijn dochter aanspreken als zij een jointje rookt, wanneer ik zelf in de teelt zit?”

Ze vindt dat jongeren in deze samenleving worden vergiftigd. „Die zien hoe anderen gemakkelijk rijk lijken te worden van drugs. En dan denken ze: waarom zou ik naar school gaan, studeren? Ze worden op de arbeidsmarkt toch al gediscrimineerd.” Ze vindt dat de overheid hier mede schuldig aan is. „Het was alsof je naar de markt gaat. Zo gemakkelijk kon je alle spullen bij de growshop halen. En op de flacon stond gewoon dat het spul bedoeld was voor wiet, hoor.”

Ze wil dat de overheid coffeeshops verbiedt. Zodat niemand meer hoeft te zorgen voor hun voorraad, met alle gevaren van dien. „Zoals het nu is, gaat de samenleving naar de kloten. Wat moet er worden van onze kinderen?”

Dat is precies de vraag die ook vriendin Hulya Cigdem drijft. In het verleden hebben zij en haar vriendin talloze ruzies gehad als gevolg van Hulya's onbegrip voor de keuzes van haar vriendin. Ze hebben elkaar zelfs een hele periode niet gezien. Maar nu zijn ze het eens. „Ik

zie dat de kinderen die in de wiet zijn opgegroeid nauwelijks in toom te houden zijn. Wij zien dat allemaal en we maken ons zorgen. Daarom moeten we nu een keerpunt forceren. We moeten niet meer wegstijgen en zwijgen.”

Hulya Cigdem en haar man weerstonden de verleiding in de wietteelt te gaan. Ook al werd meermaals aangeboden hun zolder vol te zetten met plantjes. Ook al waren ze arm en hadden ze een jong kind. Ze haalden brood bij pater Poels die in Tilburg de armen bijstaat. Ze stopten samen met roken om te bezuinigen. „Je hebt altijd een keuze.”

Cigdem wist dat ze haar vader nooit meer recht in de ogen zou kunnen kijken als ze aan wietteelt begon. „Alin teri is de belangrijkste waarde die ik van hem heb meegekregen. Dat betekent zweet op het voorhoofd. Er wordt mee bedoeld dat je op een eerlijke manier je geld moet verdienen. Gelukkig is mijn man net zo rechtschapen als mijn vader.”

Samen zetten Hulya en haar man een garage op in Goirle, waar ze ook nu nog wonen. En Hulya schreef twee boeken: De importbruid en De val van Mehmet. In dat laatste boek, dat onlangs verscheen, sterft fictieve hoofdrolspeler Mehmet nadat hij zwaar in de problemen is geraakt in de Tilburgse wietteelt.

Hulya wilde nog nadrukkelijker de aandacht vestigen op de wietteelt onder Turken. Met een aantal vrijwilligers begon ze begin dit jaar het burgerinitiatief Alin teri dat Turken – „maar ook Nederlanders, Marokkanen, Somaliërs... gewoon iedereen in Nederland” – oproept eerlijk hun brood te verdienen. Op hun website alinteri013.nl staan intussen 125 pasfoto's van vrijwilligers en ambassadeurs die zo een statement willen maken tegen drugsgeld.

„En dit is pas het begin. We willen dat succesvolle Turken als rolmodellen aan Turkse jongeren gaan vertellen: 'Er zijn mogelijkheden voor ons in Nederland.' We willen dat ex-telers jongeren massaal waarschuwen voor alle ellende die bij de wietteelt komt kijken.”

Er staan al twee verhalen van mannelijke ex-telers online. Ze willen van Alin teri een grootse publiekscampagne maken, zetten een stichting op, en zoeken contact met scholen en bedrijven. „Een afspraak bij de gemeente staat al.”

Ze voelt zich gesteund door de vrijwilligers en ambassadeurs van de stichting. Door de Tilburgse burgemeester Noordanus die bij de eerste bijeenkomst van Alin teri de aanwezige Turken aansprak op hun verantwoordelijkheid met de woorden: „Het gaat om jullie en om jullie kinderen.” Door vele ex-telers die haar zorgen delen en met haar meedenken. Door haar man. Door haar dochter die criminologie studeert in Rotterdam „en die nu blij is dat ze van ons nooit wiettoppen mocht knippen voor vijftien euro per uur”. Door de politie die haar initiatief steunt en die ze altijd kan bellen.

Alle steun geeft haar de moed om door te zetten. En die moed is nodig. Want nee, niet iedereen is even blij met haar initiatief. „Ik vergelijk het met een tandenstoker. Eén tandenstoker kun je zo breken. Maar een hand vol tandenstokers niet.”

BRABANT 'WIETSCHUUR VAN EUROPA'

Brabant wordt wel de wietschuur van Europa genoemd. En Tilburg de wietstad. In 2012 meldde een criminele spijtoptant zich met verifieerbare informatie bij de politie. Zo werd duidelijk dat in Tilburg zo'n 60 criminele drugsbendes actief zijn. In de stad zijn 1.900 personen dagelijks bezig met hennepzaken. Dat is zonder de 'knippers' van de hennepzaken. En ook zonder de makelaars die wiettelers helpen

aan panden, de notarissen die een oogje dichtknijpen en de elektriciens die in de avonduren wat bijbeunen.

Per week wordt volgens de spijtoptant in Tilburg en omstreken 20.000 kilo nog niet gedroogde wiet aangeboden aan opkopers, volgens de spijtoptant zijn dat vooral Turken.

Ruim dertig procent van de Turkse Tilburgers leeft onder de armoedegrens en grofweg één op de drie jonge Turken is werkloos. Daardoor is de verleiding groot om de criminaliteit in te gaan.

5. Reguleer de cannabisbranche

3 februari 2015

De illegale hennepkweek in Nederland blijft verbazen. Het wordt almaar duidelijker dat de illegale wietkweek de samenleving ondermijnt en de wetshandhaving tot het uiterste test. Gisteren maakte Netbeheer Nederland bekend dat de hoeveelheid illegaal afgetapte stroom voor hennep vorig jaar weer is gegroeid ten opzichte van voorgaande jaren. 147 miljoen kilowattuur (kWh) tegenover 140 miljoen het jaar ervoor. Het aantal opgerolde kwekerijen (4.700) nam echter af, terwijl de gemiddelde grootte toenam.

De kwekerijen worden dus groter en professioneler en stelen navenant meer stroom. De stroomsector bepleit nu strenger toezicht bij het afsluiten van contracten. Ook zou er bij constatering van stroomdiefstal, analoog aan winkeldiefstal, flink aan de handhavingskosten meebetaald moeten worden. Intussen loopt de samenleving 200 miljoen euro mis: 70 miljoen rechtstreekse schade voor de producent en de rest aan belastingen. Iedere Nederlander betaalt nu 3 euro per jaar extra om de schade te dekken.

In totaal wordt de hoeveelheid gestolen stroom voor de wietsector geschat op bijna een miljard kWh, evenveel als alle huishoudens in Den Haag in een jaar verbruiken. Daar wonen een half miljoen mensen.

Het is dweilen met de kraan open. Bestuur, politie, justitie, energiesector – het cannabis kweken en verhandelen is niet onder controle te krijgen. Bekend is de verzuchting van een Brabantse politiechef die in 2009 al constateerde dat 40 procent van zijn politiecapaciteit opgaat aan drugsbestrijding. De groei zette sindsdien onverminderd door, de kosten stegen dus ook. De laatste keer dat er ambtelijk een kosten-batenanalyse is gedaan was in 2010, door de Brede Heroverwegingswerkgroep Veiligheid en Terrorisme. Die schatte de handhavingskosten toen op 160 miljoen. Mocht cannabis gereguleerd worden, dan kon er 260 miljoen aan extra inkomsten worden gegenereerd. Mits Europa daarmee akkoord zou gaan.

Sindsdien is de belasting van het bestuurlijke en politieapparaat door de drugsbranche verder toegenomen. De wietsector werd intussen groter en machtiger. In alleen al de stad Tilburg werd de hennepomzet op ongeveer 800 miljoen euro geschat, waarmee het de grootste lokale tak van bedrijvigheid is. Toevallig portretteerde deze krant zaterdag een rijke Brabantse hasjboer die in Thailand in het gevang is geraakt. Alleen al in dat land zijn tien financieel geslaagde Nederlandse wiethandelaren actief.

Al vaker is gepleit voor een herijking van het Nederlandse en dus van het Europese cannabisbeleid. Bestuurlijk, juridisch en economisch hangt het van de ongerijmdheden aan elkaar. Dit is niet houdbaar. Verder reguleren moet uitkomst bieden.

4. OM wil snellere berechting van drugsverdachten

Het Openbaar Ministerie werkt aan het creëren van 'fast lanes' die een snellere berechting van drugsverdachten mogelijk moeten maken. Dat zei de hoofdofficier van justitie van Limburg, Roger Bos, vandaag op een bijeenkomst in Tilburg waar de resultaten werden gepresenteerd van een negen maanden geleden begonnen offensief tegen de vaderlandse drugsmaffia.

Marcel Haenen
11 juni 2015

Op deze archieffoto uit 2008 is op een zolder in een woonhuis in Tilburg een illegale hennepkwekerij ontdekt door de politie. De politie is negen maanden geleden een groot offensief begonnen tegen de vaderlandse drugsmaffia. Vandaag werden de eerste resultaten gepresenteerd. Foto Hollandse Hoogte/Dolph Cantrijn

Het Openbaar Ministerie werkt aan het creëren van 'fast lanes' die een snellere berechting van drugsverdachten mogelijk moeten maken. Dat zei de hoofdofficier van justitie van Limburg, Roger Bos, vandaag op een bijeenkomst in Tilburg waar de resultaten werden gepresenteerd van een negen maanden geleden begonnen offensief tegen de vaderlandse drugsmaffia.

Bos presenteerde de resultaten samen met burgemeester Peter Noordanus en het hoofd van de landelijke recherche Wilbert Paulissen. In Brabant, Zeeland en Limburg zijn sinds oktober 125 rechercheurs actief om samen met FIOD, OM en Belgische collega's alle drugshandel in het zuiden nadrukkelijker aan te pakken. Volgens Bos wil justitie "de strafrechtelijke keten versnellen om sneller vonnissen te kunnen krijgen".

'Advocaten vertragen strafzaken'

Nu duurt het vaak jaren voordat verdachten in een drugsonderzoek voor de rechter staan. Bos zei dat dit onder meer komt omdat advocaten de strafzaken vertragen door vele tientallen getuigen op te roepen. Hij zei niet hoe hij dit probleem denkt op te lossen.

Het drugsoffensief in het zuiden heeft tot nu toe onder andere geleid tot een inbeslagname van ruim 100.000 liter aan chemicaliën die worden gebruikt voor de productie van XTC en amfetaminen. Er werden 200.000 pillen in beslag genomen en 116.000 hennepplanten. In totaal werden 149 mensen gearresteerd.

Onschuld van hennep

Volgens Paulissen slaagt de politie er goed in de "criminele infrastructuur in het zuiden te verstoren". Hij zei te verwachten dat het recherchewerk zal leiden tot een verhoging van de prijzen van drugs en een verplaatsing van de criminele activiteiten. Noordanus zei dat "een prioriteit is de productie van drugs stevig terug te dringen". **In zijn stad Tilburg wordt volgens onderzoek jaarlijks zo'n 750 miljoen euro omgezet in de drugshandel die er aan 2.500 mensen werk biedt.**

“Brabant hoeft geen land van heiligen te worden”, aldus Noordanus maar de huidige situatie acht hij onacceptabel. “Ik wil een stad besturen waar mensen op een normale manier geld verdienen. De huidige omvang van de drugshandel ondergraaft de rechtsstaat”. Volgens hoofdofficier van justitie Bos is door het huidige justitie offensief “de onschuld van hennep” definitief verdwenen.

Lees ook op nrc.nl: Hennepteelt in Tilburg levert zo’n 800 miljoen per jaar op en in NRC Handelsblad: Tilburg wietstad (€).

3. Misdad verhuist naar zuiden politie niet

16 hennepkwekerijen per dag worden er opgerold, meest in het zuiden. Die criminaliteit is „betonrot” in de samenleving.

Marcel Haenen
17 juli 2014

In Nederland zijn het afgelopen jaar door de politie 6.000 hennepkwekerijen opgerold. Dat zei de korpschef van de nationale politie Gerard Bouman gisteren bij de presentatie van het jaarbericht van het Openbaar Ministerie over 2013. Dat betekent dat de politie gemiddeld meer dan zestien keer per dag hennepplanten aantreft: op zolderkamertjes maar ook in grote loodsen.

Zo’n 30 procent van al die drugsfabrieken staat in Brabant, Limburg of Zeeland, vertelde de baas van de politie. De oude traditionele Hollandse criminele netwerken verschuiven hun activiteiten steeds meer vanuit de Randstad naar het zuiden van Nederland. Criminele motorbendes spelen hierin een belangrijke rol, aldus Bouman. Alleen al in Tilburg trof de politie afgelopen dinsdag op drie locaties hennep aan: in woningen werden meer dan 500 hennepplanten geruimd. Het zijn de dagelijkse tijdingen van het drugsfront.

Bestuurders en misdadbestrijders in het zuiden slaan steeds nadrukkelijker alarm. Tien Brabantse burgemeesters zijn de afgelopen maanden bedreigd door de onderwereld. Gemeentehuizen moeten extra worden beveiligd. Dumpingen van drugsafval nemen sterk toe. Bouman ziet er ook meer liquidaties. De Bossche hoofdofficier van justitie Bart Nieuwenhuizen – een van de meest ervaren misdadbestrijders – sprak deze week van Italiaanse toestanden. Bestuurders willen extra steun van minister Opstelten (Veiligheid en Justitie, VVD).

Korpschef Bouman betitelde de georganiseerde criminaliteit gisteren als „betonrot” van de samenleving. Hij zei geen idee te hebben wat die 6.000 geruimde kwekerijen zeggen over het totaal aan dergelijke drugsproductiecentra in Nederland. „Als ik wist hoeveel kwekerijen er zijn, zou ik ze allemaal laten ontruimen.”

Een schatting van het aantal kwekerijen is twee jaar terug gemaakt aan de hand van de stroom die ze – meestal illegaal – aftappen. Het Platform Energiediefstal schat de gestolen hoeveelheid op 1 miljard kWh (op een totaalverbruik in Nederland van 117 miljard). Het jaarverbruik van een gemiddelde kwekerij werd geschat op 35.000 kWh. Dit betekende dat er gedurende het jaar 2012 ongeveer 30.000 kwekerijen in bedrijf waren.

Als dat cijfer klopt, betekent dit dat de pakkans zo'n 20 procent is. In het rapport Emergo, over criminaliteit op de Amsterdamse Wallen, beschreef criminoloog Cyrille Fijnaut in 2011 dat de Amsterdamse politie ervan uitgaat maar 10 procent van de kwekerijen op te sporen. In de regio Amsterdam werd het aantal op 4.000 geschat.

De meest actuele en gedetailleerde berekeningen maakten misdaadbestrijders en onderzoekers van de Universiteit van Tilburg eerder dit jaar in het rapport Integraal Appèl. Op grond van inbeslagnames en verklaringen van een criminele spijtoptant is berekend dat er alleen al in Tilburg tussen de 600 en 900 hennepplantages zijn. Er werken dagelijks zo'n 2.500 personen in deze criminele bedrijfstak. In de stad wordt jaarlijks tussen de 728 en 884 miljoen euro verdiend met illegale hennep. De omzet van de lokale drugshandel is daarmee even groot als de totale begroting van deze gemeente van 200.000 inwoners. In heel Brabant zouden volgens de onderzoekers al ongeveer 6.000 kwekerijen zijn.

Volgens Fijnaut ontbreekt het op enkele uitzonderingen na aan diepgaande onderzoeken om echt betrouwbare uitspraken te doen over de omvang van de Hollandse cannabisteelt. De aantallen ontruimde hennepplantages zijn al enige jaren constant. „Dat komt omdat de inspanningen van de politie ook constant zijn”, zegt Fijnaut. De capaciteit die de politie heeft voor drugsonderzoeken is eigenlijk al jaren onveranderd. „Er is te weinig serieuze rechnercapaciteit om de grote organisatoren achter de hennepsteelt te vinden. De huidige drugsopsporing is puur gericht op het handhaven van de openbare orde. Veel verder gaat het nauwelijks”, zegt Fijnaut.

Recente noodkreten uit Noord-Brabant zullen daar geen verandering in brengen. Bouman en ook OM-baas Herman Bolhaar zeiden gisteren niet dat er extra politie zal worden ingezet om de drugsproductie aan te pakken. Minister Opstelten zei deze week, op werkbezoek bij de geplaagde burgemeesters, al hetzelfde. Misdaadbestrijders moeten gewoon nog meer hun best doen en beter samenwerken, zo luidt het credo.

2. Hennep vreet aan de vrijheid

Recht Folkert Jensma

Fundamentele vrijheden van de burger raken in de knel als gevolg van de strijd tegen de drugshandel. De rechtbank Arnhem floot de politie terug.

10 mei 2014

Het is in de heisa over de groeiende aantallen 'outlaw' motorclubs misschien niet zo opgevallen, maar in de binnenstad van Tilburg geldt dus een samscholingsverbod. Als de politie drie of meer mensen samen ziet, kan die hen opdragen zich te 'verspreiden'. Verder geldt daar een kledingverbod voor leden van motorclubs. Zij mogen zich van de burgemeester niet met herkenbare clubjacks of -hesjes in de binnenstad laten zien.

Symboolpolitiek, waarvan het effect dubieus is. Zijn motormannen zonder clubjasje of -insignes dan minder gevaarlijk?

Een kledingverbod raakt intussen wel rechtstreeks aan de vrijheid van ieder om zich te kleden zo hij wil. 'Doe dat jasje uit', als overheidsbevel heeft iets van paniek. Jullie zijn met te veel, we kunnen jullie niet meer aan, we willen jullie hier niet meer zien. Een reflex die

menige café-eigenaar zal herkennen. Maar kennelijk kan het gezag het nu ook niet meer aan. En dus is het tijd voor optisch bedrog in de openbare ruimte. Ik zie ik zie wat jij niet ziet. Een bendelid zonder jack. Nee, mét!

De opkomst van de outlaw motorclubs kan intussen niet los worden gezien van de drugshandel. In de beelden van de colonnes massieve motormannen met enorme banden onder hun kont, laat zich gemakkelijk het personeel van de lokale drugsnijverheid herkennen. De productiecijfers gaan daar inmiddels alle perken te buiten. **Alleen in Tilburg zijn er al 2.500 mensen werkzaam in de hennep, waarin zo'n 800 miljoen euro omgaat. Tilburg alleen heeft al zeshonderd tot negenhonderd illegale hennepplantages. Het is een van de grootste bedrijfstakken in de stad, die volgens de burgemeester daarin „niet uniek” in de regio is. De cijfers komen uit een onderzoeksrapport van justitie uit januari.** Daarin werd gewaarschuwd voor de corrumperende invloed die van zoveel geld en macht uitgaat. We keken ervan op en gingen verder met iets anders.

Als autoriteiten in het nauw raken, komen vrijheden onder druk. De uitingsvrijheid, ook in kleding, de vrijheid van vereniging en ook het huisrecht mogen inschikken. Deze week las ik een uitspraak van de rechtbank Gelderland die een inkijkje in de hedendaagse hennepjacht geeft. 'Dappere rechtbank die strijd aangaat met Hoge Raad', twitterde advocaat @TjallingvdGoot. De Hoge Raad verbiedt het rechters namelijk al jaren om fouten van de politie, anders dan bij hoge uitzondering, af te straffen. Vertragingen, zoekgeraakte dossiers, onrechtmatig bewijs, verlopen termijnen – de Hoge Raad geeft principieel voorrang aan het belang van criminaliteitsbestrijding, ten koste van rechtsbescherming.

Wat zei de rechtbank Arnhem, geheel tegen de stroom in? „Ambtshalve is het de rechtbank bekend dat zich steeds vaker de situatie voordoet dat een pand wordt betreden op basis van slechts één, anonieme informatiebron die niet serieus wordt gecontroleerd of geverifieerd. En de bewoner zulks maar heeft te dulden. Dit impliceert een steeds verder gaande oprekkings van bevoegdheden die de rechtbank onaanvaardbaar acht.”

Waarna al het bewijs onrechtmatig werd verklaard, en vrijspraak volgde. De politie had een pand doorzocht op een enkele, globale aanwijzing van het energiebedrijf die de meterstand verdacht vond. Maar die meterstand kón helemaal niet verdacht zijn, omdat de hennepkwekers illegaal aftapten.

De rechtbank wilde hier vooral een laakbare politiepraktijk afstraffen. Namelijk deze: „Goedemiddag meneer, wij hebben vernomen dat u nogal veel elektriciteit gebruikt, wij stappen even bij u binnen om te zien hoe dat mogelijk is.” Waarna u opzij moet voor het gezag dat uw woning inspecteert. Iedere illusie die de burger mocht hebben over plechtige bevelen tot huiszoeking kunnen de prullenmand in. Het is Liander, Eneco of een anonieme tipgever die de politie bij u binnenlaat. Nee, laten we vooral stevig ingrijpen. **Met negenhonderd hennepplantages in Tilburg, kan ik me zo'n paardenmiddel nog voorstellen ook.** Maar waarom laten we dit eigenlijk toe? De hennep vreet aan de rechtsstaat en bedreigt de vrijheden van de burger.

1. Tilburg wietstad

Marcel Haenen
25 januari 2014

Criminaliteit

Tilburg is een van de 25 gemeenten die pleit voor gereguleerde wietteelt. Een criminele spijtoptant heeft de politie tot in detail uit de doeken gedaan welke enorme omvang de illegale hennephandel in die stad heeft. En zoals in Tilburg is het overal, zegt de burgemeester.

Les één voor de hennepkweker. Het vervoer van geoogste hennepplanten kan het beste geschieden rond 6.45 uur 's ochtends. „De stadspolitie wisselt omstreeks die tijd van wacht. Geen agent wil nog vlak daarvoor een aanhouding doen en de nieuwe lichter zit eerst aan de koffie. Dus wij hebben dan een half uur vrij spel voor wat betreft een politiecontrole.”

Het is een van de vele criminele levenslessen in de gedetailleerde verklaringen die hennephandelaar Alain S. bij de politie heeft afgelegd. De 44-jarige in Tilburg geboren Alain is een criminele spijtoptant. Na negen jaar actief te zijn geweest in de Brabantse drugscene meldt hij zich vrijdag 20 april 2012 bij de politie.

Hij zegt een dag eerder na een drugsgeschil met een vuurwapen te zijn bedreigd door zijn handlanger Ton K. Ton stuurde Alain ook een dreigend sms'je dat hij „met de hondjes” (grote vechthonden) zou langskomen. Omdat hij vreest voor zijn leven en dat van zijn gezin wil Alain onmiddellijk ophouden met de hennepcultuur. Hij belooft de politie alles te zullen vertellen over de criminele drugsorganisatie.

Alain blijkt een goudmijn voor het opsporingsapparaat. „Hij vertelde veel dingen over de enorme hennepcultuur in Brabant. Zaken die we niet wisten en die bij verificatie klopten”, zegt een opsporingsambtenaar die zich vanaf het begin met deze zaak bemoeide. Alain blijkt uiterst mededeelzaam en wat het helemaal mooi maakt: hij stelt niet als voorwaarde dat er vooraf een deal met hem wordt gesloten om hem in ruil voor strafvermindering in te zetten als kroongetuige. „Dat kwam ons goed uit gelet op de moeizame ervaringen die in andere arrondissementen is opgedaan met voortdurend manipulerende kroongetuigen”, zegt de opsporingsbron.

Op grond van de verklaringen van Alain begint de politie op 3 mei 2012 een strafrechtelijk onderzoek - codenaam Heemskerck - naar onder meer teelt op grote schaal in soft drugs en het witwassen van crimineel geld. Alain wordt door de politie gewoon als verdachte aangemerkt. „We hebben Alain alleen beloofd: jij praat en wij houden je in leven”, aldus de misdaadbestrijder.

De spijtoptant is opgenomen in een getuigenbeschermingsprogramma en moet tot op de dag van vandaag goed worden beveiligd. In 24 verhoren op wisselende locaties heeft Alain rechercheurs van de Unit Zware Criminaliteit van de regiopolitie Midden en West Brabant in de zomer van 2012 bijgepraat. In de verhoren die in totaal 120 uur duurden worden alle kneepjes van het drugsvak uit de doeken gedaan.

De Kale

De drugsbende waar Alain deel van uitmaakte, staat volgens hem onder leiding van de 50-jarige Tilburger Ton K., bijgenaamd De Kale. Het is goeddeels een Brabants familiebedrijf. Ook zijn zoon Mike, zijn vader Jan en Tons broers Theo en Toine werken in de firma. De organisatie exploiteert gemiddeld twaalf „hokken”, zoals ze de hennepkwekerijen noemen.

De hennepsoorten die ze kweken met hun legaal bij de growshops in Tilburg aangeschafte spullen als lampen en zaden - Skunk, Top 44, Amnesia of Northern Light - hebben een 'kweekcyclus' van om en nabij de 60 dagen. Daardoor kan er zes keer per jaar worden geoogst. Een kilo natte hennep - de geplukte en nog niet gedroogde plant - levert tussen de 1.000 à 1.400 euro op. Het is lucratieve handel, becijfert Alain.

Per oogst wordt zo'n dertig à veertigduizend euro verdiend. Alain zegt zelf de afgelopen jaren ongeveer een miljoen euro te hebben opgestreken. Ton K. stak volgens hem jaarlijks 2,5 miljoen euro netto in zijn zak. De bendeleider ging nogal eigenaardig om met zijn geld. Ton heeft de politie verteld dat hij „voor de geur en tegen het rotten" sommige bankbiljetten vacuüm verpakte in cellofaan en het in de grond begroef. Bij zijn aanhouding in augustus 2012 werd onder andere in zijn achtertuin een zuurkoolvaatje gevonden met 200.000 euro. Ook bij zijn schoonouders verstopte hij 66.000 euro.

De bende van Ton K. is een grote maar zeker geen uitzonderlijke criminele bende. Volgens Alain zijn er alleen al in Tilburg zestig vergelijkbare hennepbendes actief. Burgemeester Peter Noordanus van Tilburg, tevens voorzitter van de Taskforce Georganiseerde Criminaliteit Brabant Zeeland, bevestigt dit desgevraagd. „De omvang van de hennepsteelt in Tilburg (200.000 inwoners) is niet uniek. In vrijwel heel Brabant is de situatie identiek."

Alain vertelt de politie dat er in Tilburg en omstreken 20.000 kilo natte wiet per week wordt aangeboden aan verschillende opkopers. Dat betekent volgens een vertrouwelijk rapport van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) in Brabant en Zeeland, het Integraal Afpakteam Brabant en de Universiteit Tilburg - die de verklaringen van Alain hebben bestudeerd - een jaarlijkse bruto omzet van tussen de 728 en 884 miljoen euro. Dat is evenveel als de begroting van de gemeente Tilburg.

Knippers

In Tilburg, zo vertelt de bedreigde getuige, zijn zo'n 1.900 personen „dagelijks bezig met hennepzaken. En dan zitten de knippers er nog niet bij." Knippers, meestal vrouwen, halen de wiettoppen van de plant. Daarmee zijn in Tilburg zo'n 600 personen actief. Ze werken tien uur per dag tegen een contant uurloon van 25 euro. Het hennepbedrijf is daarmee een van de grootste werkgevers van Tilburg.

De illegale hennepsteelt wordt vergemakkelijkt doordat onderwereld en bovenwereld niet zelden voortreffelijk samenwerken. De bedreigde getuige heeft tegenover de politie een reeks namen genoemd van corrupte contacten. Van de politieman van Turkse afkomst in Waalwijk die tipt wanneer ontruiming van kwekerijen op handen zijn, de elektriciens die helpen bij het illegaal aftappen van stroom, de medewerkers van de milieudienst die voor een zakcentje niet klagen als er soms wel twintig keer per week afval van planten of zand wordt gestort tot het personeelslid van Vodafone dat vertelt welke telefoons worden getapt.

Het hennep telen begint allemaal met het zoeken van een goede plek voor een kwekerij. Gelukkig zijn er voldoende makelaars die volgens Alain best een oogje dicht willen knippen bij het verhuren van leegstaande panden. Niet zelden zijn ze ook bereid voor een toelage van soms 5.000 euro per oogst actief mee te werken aan het huisvesten van hennep telers.

De zoektocht begint op <http://Funda.nl>. „Je gaat de panden bekijken. Zitten er geschikte panden tussen dan zoeken wij daar de juiste persoon voor om in dat pand te verblijven", vertelt Alain. Een wat oudere niet al te crimineel ogende man voor wie ook een Audi A4 wordt geleast kan zonder op te vallen als 'katvanger' aan de slag in een villawijk. En soms kan het eenvoudiger. „Een Marokkaan zet je bijvoorbeeld in een appartement in Etten-Leur met twee kamertjes vol planten en klaar is Kees."

Notarissen en „de betere advocaten" staan de hennep telers bij met adviezen over het witwassen van de criminele verdiensten. Veel geld wordt geïnvesteerd in onroerend goed en in auto's. Ook wordt er geld gestoken in buitenlandse firma's en komt het later via een omweg terug. Alain praat uitvoerig over een bekende advocaat die uitlegde dat je „een jaar of tien goed geld moet zien te verdienen. Daarna, als je dus wilt stoppen met je criminele werkzaamheden dan verdwijnt je een half jaar uit zicht en vertrek je naar het buitenland. Je gooit je telefoon weg en je neemt geen contact meer op, dus totaal geen communicatie. In de tussentijd dat je weg bent, hou ik in de gaten of er onderzoeken of iets naar jou gaande

zijn. Als dat niet het geval is dan kom je terug naar mij. De advocaat zei dat hij er dan toch voor zou zorgen dat het crimineel verdiende geld door hem of via hem zou worden witgewassen."

De beschuldigde advocaat - die nog niet door de politie is verhoord maar zegt via-via op de hoogte te zijn gesteld van de verklaringen van Alain - weerspreekt desgevraagd dat hij ongeoorloofde adviezen heeft gegeven. „Ik leg alleen uit dat de Nederlandse fiscus amoreel is: ook illegale inkomsten worden regulier belast." De overige beschuldigingen noemt hij „een broodje aap verhaal".

Verreweg het grootste deel van de in Tilburg geproduceerde hennep wordt volgens Alain opgekocht door Turkse Tilburgers. Een van de Turkse afnemers is eigenaar van een growshop in Tilburg. Naar verluidt worden de drugs vooral gesmokkeld naar Engeland en Duitsland waar de opbrengst een veelvoud is van die in Nederland. De Turken investeren hun geld volgens Alain in hotels en flats in Turkije.

Burgemeester Noordanus zegt dat de hennep uit zijn gemeente wel voor de export bestemd móet zijn. „Het gaat om zulke hoeveelheden dat anders iedere Tilburger zich de hele dag suf zou moeten blowen om het op te krijgen." De burgemeester is op zichzelf weliswaar niet tegen gereguleerde wietteelt, om te zorgen dat de twaalf coffeeshops in zijn gemeente legaal kunnen worden bevoorrad - zijn gemeenteraad is daar ook voorstander van. Maar hij vindt de omvang van de export het echte probleem. „De opsporing en bestraffing van illegale hennepcultuur moet nog krachtiger worden aangepakt. Een internationale aanpak is nodig."

Vier maanden nadat Alain zich bij de politie meldde, zijn in Tilburg twaalf vermeende leden van de Bende van Ton K. gearresteerd. Bij huiszoekingen werd onder meer acht ton aan contant geld gevonden, 300 liter vloeibare amfetamine, 100 kilo hennep toppen. Diverse hennepkwekerijen werden ontmanteld.

Olievlek

In zijn verhoren ontkent Ton K. in de hennep actief te zijn. Tot een jaar of negen terug zat hij wel in de wiethandel. Hij is toen naar eigen zeggen gestopt omdat „de straffen erg hoog werden en ik pijn in mijn rug kreeg". Hij is nu een eenzaam burger die in de sportschool in Tilburg zijn dagen slijt. „Vroeger was ik een straatvechtertje maar nu niet meer", zegt hij.

Alain is volgens Ton gewoon „een blufprater". Ton geeft wel toe dat er om hem heen nog flink hennep wordt geteeld. „Heel Tilburg is een olievlek". In de stad zijn volgens hem „wel dertig afnemers" van hennep. „Nu is het wereldje veel te schimmig, veel te gevaarlijk. Er gebeuren te veel dingen. Ik wil die ellende niet. Dus pikken, rippen van elkaar, schieten. Daar wil ik niets mee te maken hebben."

De bende van Ton K., inclusief de bedreigde getuige Alain S., staat later dit jaar voor de rechter. De zittingen worden niet in Brabant gehouden maar in de speciaal beveiligde 'bunker' in Amsterdam-Osdorp. Op die manier hoopt justitie Alain makkelijker in leven te kunnen houden.

De strafzaak kan het OM nog flink wat moeilijkheden opleveren. Op 8 van de 24 gefilmde verhoren met Alain is geen geluid te horen. Dat komt volgens justitie door „een defecte kabel" en soms stond er een knopje op mute. Advocaten vermoeden dat opnames opzettelijk zijn vernietigd. Zo zou justitie willen verbergen dat de getuige belastende informatie kreeg 'aangereikt' door rechercheurs. De door Alain ondertekende schriftelijke verballen van verhoren zouden daarom volgens advocaten als onrechtmatig moeten worden aangemerkt.

Bij de aanhouding van Ton K. werd in zijn achtertuin een zuurkoolvaatje gevonden met

200.000 euro erin